

ОБРАЗАЦ 5**ВИСОКА ШКОЛА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗА ВАСПИТАЧЕ И ПОСЛОВНЕ
ИНФОРМАТИЧАРЕ - СИРМИЈУМ****ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ЗАВРШНОГ МАСТЕР
РАДА**

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:
1. Датум и орган који је именовао комисију: Седница Наставно -стручног већа Високе школе – "Сирмијум" у Сремској Митровици, одржане 09.09.2025. 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, и назив високе школе струковних студија и установе у којој је члан комисије запослен: др Марија Александровић Стајић, професор струковних студија, Ликовна култура са методиком, Висока школа струковних студија- "Сирмијум" мр Бранимир Драгојевић, професор струковних студија, Методика музичког васпитања, Висока школа струковних студија- "Сирмијум" МА Чаировић Катарина, стручни сарадник педагог, ПУ „Peekaboo“ Београд
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:
1. Име, име једног родитеља, презиме: Александра, Драган, Ђурђевић 2. Датум рођења, општина, Република: 27.02.1997. Београд, Србија 3. Година уписа на мастер струковне студије, студијски програм: 2021. Струковни мастер васпитач
III НАСЛОВ ЗАВРШНОГ РАДА: "УМЕТНОСТ НАИВЕ КАО ПРОВОКАЦИЈА ЗА РАД СА ДЕЦОМ У ВРТИЋУ"

IV ПРЕГЛЕД ЗАВРШНОГ РАДА:

Навести структуру и кратак садржај завршног рада, начин приказивања резултата, прилоге (ако их рад садржи), укупан број страница и сл.

Завршни рад Александре Ђурђевић написан је на укупно 67 страна и садржи 7 табела, 6 графикона и 27 фотографија.

У својој структури рад у *првом поглављу* рад има *Садржај* са кључним речима и *Увод*. Кроз теоријски приступ проблему и позивање на репрезентативну литературу кандидат указује на педагошку вредност уметности у раном детињству и историјски развој наиве у свету и код нас. Корени наивне уметности могу се пратити од краја 19. века, када се јављају први аутентични представници овог стваралачког израза у Европи. Најпознатији је француски сликар Анри Русо (Henri Rousseau, 1844–1910), чији рад представља својеврстан симбол наиве у светској уметности. Русо, по професији цариник, није имао академско образовање али је својим делима створио јединствен поетски свет. Његове слике, као што су *Сан* (Le Rêve, 1910) или *Картичанска жена* (La Charmeuse de serpents, 1907) обилују фантастичним пејзажима, животињама и декоративним елементима. Иако је у свом времену био исмеван од стране критике, његов рад је касније добио високо признање и утицао на многе авангардне уметнике, укључујући Пабла Пикаса и Пола Сезана (Eisner, W; 2002). Критика је често описивала ова дела као „примитивна“ или „детињаста“, што се види и у раним теоријским текстовима о њој. Међутим, током 20. века наивна уметност добија легитимитет као аутентичан уметнички израз, чије вредности леже управо у слободи од канона и академских правила (Голубовић, В; 2011). Према истраживањима и кроз проување савремене педагошке теорије уочава се наглашена важност уметности у процесу учења. Виготски (2004) истиче да машта представља један од кључних механизма когнитивног развоја, омогућавајући детету да преобликује искуства и ствара нове комбинације реалности (Vygotsky, S; 2004). Пијаже (1962) указује на значај симболичке игре као основе развоја мишљења (Piaget, J; 1962), док Ејснер (2002) уметност описује као специфичан начин мишљења, различит од вербално-логичког (Eisner, W; 2002). У том светлу, уметнички израз – а посебно онај који је близак детету, као што је наива – може имати снажан педагошки потенцијал.

Кандидат се у свом завршном раду осврће на истраживања која указују на одлике које доводе у директну везу уметност наиве и деље ликовно стварање. Те одлике су: једноставност форме, интензивна колористика, наративност, интуитивна перспектива и израз искрености и наивности.

Дете, слично као и уметник наивац, не тежи академском реализму, већ настоји да цртежом исприча причу, да симболички означи оно што му је важно. Управо ова сродност чини наиву блиском и прихватљивом деци, па самим тим и изузетно погодном за педагошки рад (Lowenfeld & Brittain, 1987).

У *другом поглављу* кроз методологију истраживања приказани су: циљ и задаци истраживања, узорак (демографска структура узорка, критеријуми избора узорка, карактеристике узрка и педагошки контекст), методе истраживања, инструменте истраживања, анализу резултата и дискусију. Коришћена је дескриптивна метода (описивање, прикупљање, сређивање, вредновање и интерпретација података).

У овом поглављу кандидат описује и радионице спроведене са децом у вртићу. Називи радионица су: „Моја породица“, „Чаробни пејзажи“, „Прича на слици“, „Музеј наиве у учионици“ и „Моје село у бојама- упознајемо наивну уметност“. У оквиру већине ових радионица у вртићу коришћене су провокације које су у облику полуфабриканата унете у просторну целину за визуелна истраживања са циљем да заинтересују децу и покрену их на

стваралачки рад.

У *трећем поглављу* представљена је анализа добијених резултата са дискусијом. Кандидат анализира тренутну праксу и учесталост коришћења мултимедијалних алата у ликовним активностима у вртићима, ставове васпитача и родитеља у вези са применом мултимедијалних алата и искуства васпитача у вези са применом мултимедијалних алата. На крају рада дат је општи закључак и наведена је коришћена литература. Малобројна су досадашња истраживања која би пружила увид у утицај уметности наиве на машту и креативност деце, повезивање неповезивог, далеких асоцијација и сл. Потребно је било испитати какав је став васпитача везано за приближавање ове врсте уметности деци и да ли то уопште они чине. Завршни рад кандидата Александре Ђурђевић указује на значај естетски и културно вредног садржаја за дечји ликовни израз, што може унапредити праксу ликовног васпитања у вртићима. Значај овог завршног мастер рада огледа се у очувању традиције кроз указивање на важност упознавања деце у вртићу са сврхом и наменом употребних (етно) предмета који су се раније користили на селу у свакодневном животу, затим кроз упознавање са различитим текстурама и бојама, транспоноване елемената у нови медиј, повезивање и организовање различитих елемената на дечијем цртежу или слици који се у стварности не могу повезати, кроз оживљавање неживе природе на ликовним радовима и сл. Организовање радионица заснованих на репродукцијама ликовних дела Анри Русоа, Зузане Халупове и Мартина Јонаша показало је да деца врло лако ступају у дијалог са оваквим уметничким делима, препознају њихову симболику и преводе је у сопствени стваралачки израз. Истраживање је спроведено на релативно малом узорку (32 деце), што значи да се резултати не могу у потпуности генерализовати. Даља истраживања би могла да укључе већи број учесника, као и поређење ефеката наивне уметности са другим видовима уметничког израза (нпр. апстрактна уметност, модерна уметност). Уношење брижљиво осмишљене провокације са елементима уметности наиве у одговарајућу просторну целину допринело би унапређењу квалитета васпитања и образовања у предшколским установама. Кандидат је у свом завршном раду дао смернице на који начин треба уводити ову новину. Наива није само средство креативног израза већ је и „педагошки прозор“ у унутрашњи свет детета. Управо овај аспект чини је изузетно корисном у савременој педагошкој пракси, јер она истовремено доприноси изградњи дечјег идентитета и обогаћује образовни процес (Edwards et al., 1998).

V ВРЕДНОВАЊЕ ЗАВРШНОГ РАДА:

Навести да ли је завршни рад урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме, да ли садржи све битне елементе, посебно истаћи у чему је стручни допринос завршног рада, издвојити недостатке (ако их рад има).

(до 500 речи)

Завршни рад кандидата Александре Ђурђевић садржи све битне елементе и урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

У свом завршном раду кандидат истражује утицај уметности наиве на креативни развој и спонтани ликовни израз деце; Кандидат проучава да ли приказивање репродукција дела уметника представника уметности наиве на нашим просторима у васпитно образовној пракси, доприноси креативности и иновативности код деце.

Резултати показују да је наивна уметност подстакла децу на маштовитије изражавање, богатију употребу симболичких облика и већу мотивисаност за групне дискусије и заједничко стварање. Кандидат је анализирао досадашња истраживања која показују да васпитачи нису били упознати у довољној мери са коришћењем елемената уметности наиве као дидактичког средства у вртићу, што може ограничити могућности за интеграцију ове врсте уметности у васпитно образовни процес. Васпитачи су уочили повећање дечје пажње, радозналости и толеранције према различитим интерпретацијама. Кроз контакт са делима

наиве развијано је интересовање за културно наслеђе, што је допринело формирању осећаја припадности и културног идентитета (Петровић, Д; 2019).

Циљ истраживања био је испитати на који начин приближавање уметности наиве деци утиче на њиховликовни израз и какви су ставови васпитача везано за то.

Задаци истраживања били су: 1.) током ликовне активности унети провокацију састављену од архаичних и необичних употребних предмета, мртве природе и комада народне ношње.

2.) посматрати дечје реакције током и након извођења ликовних активности.

3.) анкетирати васпитаче и доћи до сазнања која су њихова запажања.

Стручни допринос завршног рада односи се на потврду важности упознавања деце у вртићима са елементима наивне уметности кроз уношење адекватно замишљене провокације, тако да се код деце покрене машта и стваралачки израз који ће обогатити унутрашњи свет детета. Кроз увођење провокације са елементима уметности наиве васпитачи могу да пруже деци шири спектар могућности за истраживање традиције, развој имагинације и подстицај дечијег стралаштва.

Ово истраживање указује на двоструку добит:

1.) на креативну и емоционалну слободу за дете, где оно добија прилику да искуства преведе у симболички облик без страха од „грешке“ или процене. Такав приступ оснажује осећај аутентичности и подиже самопоуздање (Vygotsky, S; 2004).

2.) на педагошки увид за васпитача/наставника – кроз дечје радове и њихова усмена објашњења могуће је стећи дубље разумевање емоција, односа и начина размишљања детета, што наставнику пружа драгоцену основу за даље васпитно-образовно деловање (Piaget, J; 1962).

Тумачење добијених резултата води ка закључку да наивна уметност има двоструку улогу:

1.) за дете, она пружа слободу креативног и емоционалног изрази, без страха од грешке; 2.) за педагога, она служи као прозор у унутрашњи свет детета, омогућавајући дубље разумевање његових емоција и односа. У оквиру радионица у вртићу деца нису само цртала, већ су кроз визуелни али и усмени наратив реконструисала и продужавала причу која је изашла из оквира чисто визуелног у уметничком делу. Ово потврђује Ејснерову (2002) тезу да је уметност специфичан начин мишљења који омогућава другачији облик разумевања света (Eisner, W; 2002). Деца су показала способност да уметнички садржај преведу у лични наратив и тако развијају когнитивне и социјалне компетенције.

Рад је урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме и садржи све битне елементе.

VI КОНАЧНА ОЦЕНА ЗАВРШНОГ РАДА И ПРЕДЛОГ:

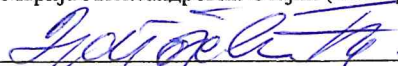
На основу укупне оцене рада, комисија предлаже:

-да се завршни рад прихвати а кандидату одобри одбрана

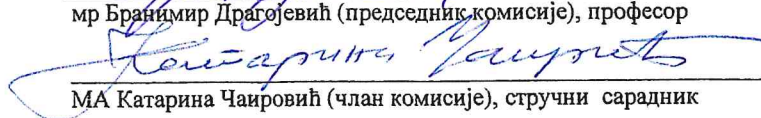
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Марија Александровић Стајић (ментор), професор

мр Бранимир Драгојевић (председник комисије), професор

МА Катарина Чаировић (члан комисије), стручни сарадник